

Odrębną grupę ustaleń w ramach celu „Dostępna przestrzeń i czyste środowisko”, stanowią ustalenia dotyczące wykorzystania dla stymulowania rozwoju, potencjałów endogenicznych. Są to ustalenia dedykowane przede wszystkim do wsparcia rozwoju realizowanego na poziomie lokalnym – do grup sąsiadujących ze sobą gmin, poszczególnych gmin, lub nawet części gmin albo pojedynczych miejscowości. Jako potencjał endogeniczny należy rozumieć cechę lub zespół cech, charakterystyczny dla danej lokalizacji, zależny od występujących tam walorów i mogący stanowić podstawę dla planowania rozwoju wykorzystującego ich unikatowy charakter lub szczególną przydatność dla rozwoju danego rodzaju działalności, a więc stanowiący przewagę danej lokalizacji, nad innymi. Ponieważ przestrzeń województwa jest silnie zróżnicowana, różne jej części wykazują obecność różnego rodzaju potencjałów endogenicznych, które na poziomie lokalnym powodują pozytywne różnice w uwarunkowaniach rozwoju w stosunku do obszarów takich cech pozbawionych. Najważniejsze kategorie potencjałów endogenicznych to: obecność uzdrowisk – czyli rozwój wyspecjalizowanych działalności zdrowotnych na bazie wód mineralnych, obecność walorów przyrodniczych i kulturowych stanowiących predyspozycje dla rozwoju działalności turystycznych, możliwość produkcji ekologicznej żywności, możliwość rozwoju rybactwa, możliwość rozwoju innych rodzajów lokalnej przedsiębiorczości bazujących na specyficznym dziedzictwie lub tradycji danego miejsca. Wszystkie wspomniane powyżej potencjały endogeniczne zamierza się wspierać w celu tworzenia na ich bazie dodatkowych podmiotów gospodarczych, miejsc pracy, a więc także generowania dochodów dla ludności i budżetów samorządów oraz wykorzystania ich do celów promocyjnych. Odnosząc się do najważniejszych kategorii potencjałów endogenicznych, podkreślić należy wyrażoną w ustaleniach Strategii wolę wsparcia rozwoju funkcjonujących uzdrowisk, wobec których zakłada się politykę kompleksową, dotyczącą także innych istotnych aspektów oddziałujących stymulująco lub mogących zagrażać zasadniczej funkcji leczniczej w danym uzdrowisku. W zakresie wsparcia turystyki za celowe uważa się prowadzenie działań we wszystkich tych lokalizacjach, gdzie obecność szczególnych walorów stwarza szansę aktywizacji gospodarczej nawet przy założeniu, że będzie to oferta tylko sezonowa. Nie bez znaczenia jest także fakt, że ogólnodostępne zagospodarowanie turystyczne użytkowane będzie także przez lokalne społeczności do celów rekreacji, aktywności fizycznej, integracji społecznej, a więc sprzyjać będzie realizacji celów społecznych rozwoju województwa. Tym samym potencjały endogeniczne przyczynić się mogą nie tylko do rozwoju gospodarczego ale także społecznego. W zakresie funkcji rolniczych należy zauważyć, że lokalnym potencjałem endogenicznym jest przede wszystkim możliwość produkcji żywności ekologicznej, produkcji ziół i przypraw oraz będących efektem lokalnego przetwórstwa, produktów spożywczych, które będą kojarzone z daną lokalizacją, mającą decydujący wpływ na ocenę atrakcyjności danego produktu. Działania mające na celu wykorzystanie potencjałów endogenicznych, nie wymagają wyodrębnienia celu operacyjnego, gdyż mogą być prowadzone w ramach innych celów służących rozwojowi gospodarstwu. Niemniej jednak, w Strategii zdecydowano się na ich wyodrębnienie dla podkreślenia faktu występowania tego typu lokalnych specyficznych uwarunkowań, które właśnie na poziomie lokalnym pozwalają na różnicowanie wsparcia dla poszczególnych samorządów gminnych, motywowane właśnie działaniem na rzecz rozwoju potencjałów typowych dla danej lokalizacji. Są to więc działania mające na celu zachowanie, wzmacnianie i promowanie indywidualnego charakteru poszczególnych miejscowości, gmin czy zespołów gmin.

Cel główny: Spójne i bezpieczne województwo

Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich.				
Skuteczna edukacja	Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo	Konkurencyjna gospodarka	Dostępna przestrzeń i czyste środowisko	Spójne i bezpieczne województwo
1. Wysoka jakość kształcenia i wychowania 2. Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach 3. Środowisko edukacyjne 4. Szkolnictwo wyższe	1. Aktywność i włączenie społeczne 2. Rozwój wrażliwy społecznie 3. Zdrowie 4. Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe 5. Sport i aktywność fizyczna	1. Odbudowa gospodarki po COVID-19 2. Innowacyjna gospodarka - nauka, badania i wdrożenia 3. Rozwój przedsiębiorczości 4. Rozwój rolnictwa 5. Rozwój turystyki 6. Internacjonalizacja gospodarki 7. Nowoczesny rynek pracy	1. Infrastruktura rozwoju społecznego 2. Środowisko przyrodnicze 3. Przestrzeń kulturowa 4. Przestrzeń dla gospodarki 5. Infrastruktura transportu 6. Infrastruktura techniczna 7. Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne 8. Potencjały endogeniczne	1. Transport publiczny 2. Cyfryzacja 3. Bezpieczeństwo 4. Współpraca dla rozwoju regionu

Cele operacyjne:

1. Transport publiczny
2. Cyfryzacja
3. Bezpieczeństwo
4. Współpraca dla rozwoju regionu

W ramach celu „Spójne i bezpieczne województwo” zawarto ustalenia wspólne dla pozostałych celów głównych, ponieważ tworzące pomiędzy nimi powiązania i relacje – niezbędne dla sprawnego funkcjonowania województwa jako spójnego systemu społeczno-gospodarczego o integralnej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Wyróżniono tu cztery cele operacyjne, dotyczące: funkcjonowania transportu publicznego,